

Model de Pressupostos
Participatiu

Vilafranca del Penedès
2010

▶ Model de Pressupost Participatiu per a Vilafranca del Penedès

▶ Presentació

Després de l'experiència pilot de pressupost participatiu del 2009, recollint la valoració del Grup de Participació Ciutadana sobre la prova pilot, la Comissió de Seguiment va definir un model de pressupost participatiu pels propers anys.

Aquest document recull les línies bàsiques del que podria ser un model consolidat de pressupostos participatius, incorporant les valoracions que va fer el GPC sobre l'experiència del 2009.

Aquesta proposta de model de pressupost participatiu per a Vilafranca del Penedès va ser contrastada, debatuda i validada en la trobada de la Comissió de Seguiment, comptant amb la incorporació del GPC, que va tenir lloc el 17 de desembre de 2009.

El pressupost participatiu de l'any 2010 i següents s'hauria de dur a terme seguint les següents metodologies i directrius:

Instruments de treball

Es crearan dos ens de treball:

- El **Grup de Participació Ciutadana** (GPC), grup motor del procés participatiu per a la proposta, deliberació i elecció de propostes d'actuació pel pressupost municipal. Format entre 40 i 50 ciutadans/es triats a l'atzar en el Padró, en funció de diferents paràmetres (edat, sexe, barri de residència i procedència) per tal que en resulti una mostra diversa i representativa de la població de Vilafranca.
- La **Comissió de Seguiment** (CS), òrgan de seguiment i validació del procés participatiu, formada per un/a representant de cada grup municipal, els/les regidors/es de Participació Ciutadana i d'Hisenda, un/a tècnic/a de Participació Ciutadana, i dos o tres representants del

GPC del pressupost participatiu de l'any anterior (per fer seguiment de l'execució de les actuacions proposades i aportar la seva experiència al pressupost participatiu actual).

Al final del procés s'incorporaran a la CS dos o tres representants del GPC vigent que ha dut a terme el pressupost participatiu actual; aquests representants ja quedaran incorporats a la CS del pressupost participatiu de l'any següent.

El GPC es formarà de bell nou per a cada pressupost participatiu, per tal de renovar i diversificar la participació ciutadana.

Més enllà de la necessària difusió del procés i dels seus resultats, es preservarà sempre l'exposició pública dels membres del GPC. Cal donar rellevància al procés i als seus resultats (cosa que pot facilitar la convocatòria per a la constitució dels subsegüents GPCs), però mantenint en l'anonimat els membres particulars del grup motor. En aquest sentit, es considera adequat treballar amb llistes de correu electrònic ocultes, deixant oberta la possibilitat que els membres del GPC que ho desitgin intercanviïn les adreces de contacte.

Com a part del model de pressupost participatiu, s'elaborarà un pla de comunicació que incorpori les directrius i vies per les quals es donarà difusió al procés, des del seu inici (informació i convocatòria de la ciutadania) fins la seva finalització (exposició i justificació dels resultats). Aquest pla inclourà una especificació concreta del mètode pel qual es farà el contacte amb els ciutadans triats per a formar el GPC.

A més de les 40 persones que participin activament en el GPC, caldrà disposar d'una reserva de participants per a cobrir les possibles baixes durant el procés.

Cada GPC tindrà una vigència de dos anys: el primer any, pròpiament el procés de pressupost participatiu, per a proposar i prioritzar actuacions municipals pel pressupost d'aquell any; el segon any, per a fer seguiment i avaluació de la implementació de les propostes fetes l'any anterior. Tal com s'ha dit, per a dur a terme aquesta activitat de seguiment i avaluació durant

el segon any de vigència, dos o tres membres del GPC s'incorporaran a la Comissió de Seguiment constituïda pel pressupost participatiu de l'any següent.

Cada any, es realitzarà una trobada entre el GPC precedent (que està fent el seguiment de les propostes executades) i el nou GPC (que està proposant i consensuant propostes pel nou pressupost). L'objectiu és intercanviar experiències i assessorar el nou GPC a partir del bagatge de l'anterior. En cap cas, el GPC precedent tindrà poder de decisió sobre el procés i les propostes elaborades pel nou.

Abast del procés

El pressupost participatiu es limitarà, en principi, al capítol de les inversions municipals, encara que cada d'any, a l'inici del procés, es valorarà la possibilitat d'abastar altres capítols del pressupost municipal.

Les propostes d'actuació tindran un caràcter global de ciutat; això és, no estaran lligades d'antuvi a sectors o zones específiques.

El pressupost participatiu tindrà sempre un sostre econòmic, una quantitat fixa posada a disposició del procés participatiu. Seria recomanable augmentar aquesta dotació per sobre dels 300.000€ de l'experiència pilot 2009. Cada any es valorarà l'import a decidir amb participació.

Procés participatiu

Un cop format el GPC, i degudament informat de la iniciativa, el procés s'iniciarà sempre amb un **Taller de Prospectiva**. En aquest, l'objectiu serà dur a terme una primera aproximació a les visions i propostes del GPC, i elaborar, a partir d'un diagnòstic compartit de necessitats, un primer llistat de propostes prioritzades pel pressupost municipal. L'essencial és permetre que els membres del GPC puguin fer les seves propostes sense cap mena de condicionament previ, a partir exclusivament del seu coneixement de Vilafranca en tant que ciutadans i ciutadanes del municipi (en particular, no es partirà de cap informació prèvia sobre les prioritats o actuacions previstes pel consistori, les característiques del pressupost municipal, o les

propostes d'altres instàncies).

Posteriorment al Taller de Prospectiva, i ja disposant d'un primer conjunt prioritzat de propostes d'actuació, **el GPC contrastarà i reconsiderarà**, si s'escau, **les seves propostes i/o les prioritats** a partir dels següents elements:

- La realització d'un itinerari pels diferents barris de Vilafranca del Penedès, amb l'objectiu que, presencialment i de primera mà, el GPC pugui copsar necessitats i dèficits de la ciutat.
- El coneixement de les propostes provinents del teixit associatiu, tant des d'una perspectiva territorial (associacions de veïns) com des d'una perspectiva sectorial (consells sectorials). Les propostes del teixit associatiu arribaran al GPC per mitjà d'un informe redactat per cada associació o consell. No es realitzarà, doncs, una trobada presencial entre el GPC i el sector associatiu.
- El coneixement de les propostes prioritzades pel GPC anterior i que van quedar descartades de l'elecció final.

Un cop contrastades les propostes del GPC a partir d'aquests elements, es faran arribar als **tècnics municipals per tal que les informin tècnicament** (valorant les seves implicacions i viabilitat jurídica, econòmica, tècnica, temporal, etc.). En aquest punt és essencial promoure la implicació dels diferents àmbits de l'Ajuntament concernits i la transversalitat entre regidories. A tal fi, és important comptar amb el lideratge d'alcaldia i/o d'alguna regidoria troncal, com Hisenda.

Paral·lelament al procés de valoració de les propostes per part dels tècnics municipals, el GPC rebrà una **formació sobre el pressupost municipal** (característiques, parts de què es compona, etc.). Aquesta formació la durà a terme el/la regidor/a d'Hisenda.

Seguidament, **el GPC rebrà la valoració tècnica de les propostes** inicials. L'exposició davant del GPC la duran a terme els regidors o regidores de les àrees municipals corresponents. Es considera que la interlocució amb

el GPC s'ha de dur a terme prioritàriament per via dels i les representats polítics.

Comptant ja amb la informació i la valoració tècnica, el GPC posarà a **debat la priorització inicial de propostes** per tal d'arribar a consensuar definitivament una/es proposta/es d'actuació pel pressupost de l'any (sempre dins els límits pressupostaris fixats). En aquest punt, és important tenir la possibilitat de recuperar propostes que inicialment no van ser prioritzades (en el Taller de Prospectiva), però que, a la llum de la informació tècnica aportada, es considera important reconsiderar.

Un cop acordades les propostes del GPC pel pressupost municipal, es celebrarà una trobada de la Comissió de Seguiment, sempre prèvia al ple municipal en què es donin a conèixer els resultats del procés participatiu.

Tot aquest procés, des del Taller de Prospectiva inicial fins l'elecció definitiva de propostes d'actuació, hauria de ser intensiu i acotat en el temps: no més de 6 mesos de procés, amb sessions de treball mensuals o quinzenals.

Cobertura política del procés

Des d'aquest punt de vista, es considera essencial garantir:

- La transparència del procés i el respecte per la tasca del GPC.
- La participació dels representants polítics, implicant-se i posant-se a disposició del GPC més enllà de la presentació i emmarcament institucionals del procés (exposició de les valoracions tècniques, formació sobre el pressupost municipal, lideratge de les àrees de l'Ajuntament, etc.).

Vilafranca del Penedès, gener de 2010